

Jernkystens helte

OPGAVE 1C

Tiden inden redningsvæsenet:

1. Læs dette fælles på klassen

Selvom jeres redningsbåd kastes usikkert rundt i bølgerne, så fortæller de gamle redningsfolk ofte historier om tiden inden alt det nye udstyr. Dengang måtte man gå ud med sin fiskerbåd, hvis man ville redde de strandede mennesker. Du finder altid ro i at huske de gamle historier, hvor redningsfolk kæmpede mod bølgerne med dårligere skibe og udstyr - det betyder nemlig, at du er heldig og har gode chancer for at klare det.

2. Hvad betyder ordene, og hvordan staves de? Samtale på klassen om svære ord:

En bark - Ladning - Stykgods - Besætning - Lod - Revle - Vrag - Udmattet - Vragstump - Forlis

3. Læreren læser historien om Barkskibet Vertumnus

Dette er historien om barkskibet Vertumnus, der strandede på Harboøre strand under en forfærdelig storm i 1847. Efter de frygtelige oplevelser ved denne stranding kom der gang i arbejdet med at få lavet et redningsvæsen i Danmark.

I april 1847 var skibet Vertumnus på vej fra England til Rusland med en ladning stykgods. Skibet blev sejlet af kaptajn Thomas Thompson og hans besætning på 12 mand. Natten mellem d. 12. og 13. april 1847 blev de ramt af en frygtelig storm. Vinden var i nord-vest, og som så ofte før var der en stærk strøm mod syd. Det snød kaptajnen, som troede, at han var længere nord på, end han i virkeligheden var. Desuden brugte han ikke loddet til at måle vanddybden, da de nærmede sig land.

Skibet stødte på den yderste revle, men blev kastet ind over denne og stod så fast på den midterste revle omtrent 200 meter fra Land.

De store bølger skyllede med voldsom kraft ind over skibet, og snart blev alt, hvad der var på dækket, skyllet overbord og forsvandt. Mandskabet måtte prøve at holde sig fast ved skibets master, tov og sejl. De prøvede flere gange at få et tov i land, ved at fastgøre det til forskellige letflydende ting og kaste dem over bord fra skibet, men det

hjalp ikke. Tingene drev ikke ind mod land, men ned langs med kysten og forsvandt.

Henad morgenen opdagede de, der boede ved kysten, det strandede skib. De fik da en fiskerbåd ud for at få kastet en line om bord, men det mislykkedes. Båden var ved at synke og måtte vende om og søge til land.

I det samme kom Claudi. Han satte sig straks i spidsen for flere redningsforsøg. 4 gange forsøgte de at nå ud til skibet. Claudi var med ombord. Hver gang måtte de søge land med den halvt sunkne båd, for ikke selv at drukne i bølgerne. Ved det sidste af disse forsøg var det dog lykkedes at kaste et reb om bord ved hjælp af et lille anker. Med dette reb fik mandskabet på skibet nu halet den ene ende af et tykkere reb ud til sig og gjorde denne fast omkring den bagerste mast.

Der var således udsigt til, at de mange anstrengelser for at frelse sømændene skulle lykkedes. Men så skete endnu et uheld. Da rebet skulle strammes, sprang det.

Et nyt forsøg blev hurtigt iværksat, men det lykkedes heller ikke. Solen var nu gået ned, og de måtte opgive at gøre flere forsøg den dag.

Jernkystens helte

OPGAVE 1C

I løbet af natten fortsatte havets store bølger med at ødelægge skibet. Det blev slået i to stykker, og den ene mast efter den anden knækkede. De ulykkelige, som havde klynget sig fast til masterne, blev skyllet over bord og druknede.

Da det lysnede næste morgen, kunne man inde fra land se 9 mand, der endnu holdt sig fast.

Under Claudis anførsel genoptog man nu igen redningsforsøgene. 4 gange gik båden ud, men måtte vende tilbage, fordi den igen var næsten fyldt med vand. I 5. forsøg lykkedes det at kaste et anker op om en af de knækkede master. Kun 4 af de overlevende havde endnu så mange kræfter tilbage, at de med stor anstrengelse kunne krybe henimod båden, og på den måde lykkedes det at bringe disse 4 i land.

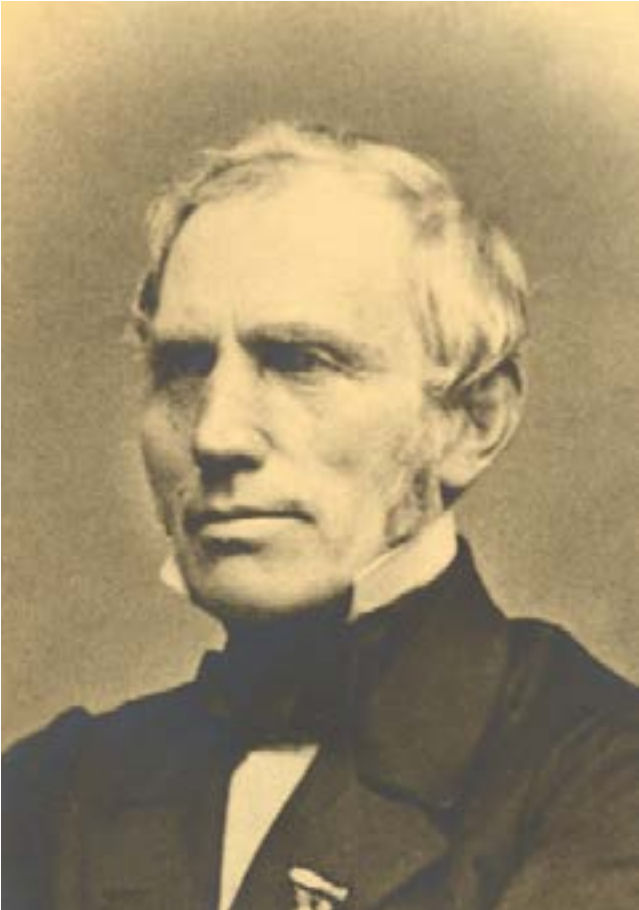
Tilbage var 5 søfolk, som endnu kunne ses på vraget, men de var så udmattede, at de ikke kunne røre sig eller foretage noget til deres frelse, og da det på grund af det oprørte hav var umuligt at komme hen til dem, måtte man fra land se til, mens den ene efter den anden gav slip på den vragstump, de holdt fast i og forsvandt i bølgerne.

Ved dette ulykkelige forlis blev kun 4 mand reddet. 9 druknede, selvom hjælpen var så tæt på.

Efter denne stranding besluttede Claudi sig for at rejse til England, for at finde ud af, hvordan det engelske redningsvæsen var bygget op. De ulykkelige begivenheder var derfor medvirkende til, at Danmark fik sit redningsvæsen, og at mange tusinde blev reddet.

En af de første redningsstationer kom til at ligge ved Harboøre. Den fik navnet Flyvholm Redningsstation. Alene ud for denne redningsstation strandede der 62 skibe i løbet af de næste 60 år, og 1460 mand blev reddet af de tapre redningsfolk.

Jernkystens helte

OPGAVE 1C

Det Nørrejyske Redningsvæsen:

4. Svar sammen på disse spørgsmål::

Hvorfor var Vertumnus kommet for tæt på land?	
Hvordan forsøgte menneskerne ombord at redde sig selv?	
Hvad forsøgte man at gøre fra land?	
Hvorfor kunne det ikke lade sig gøre?	
Hvad forsøgte man at gøre med et tykt reb, og hvorfor gik det galt?	
Hvordan tror du/ I, at dem på land har haft det bagefter?	

5. Læreren bedømmer, hvor mange terninger de enkelte grupper har gjort sig fortjent til.